

คำถาม

แตงไทยพันธุ์พื้นเมืองเป็นพืชเก่าแก่ดั้งเดิมของประเทศไทย มีการปลูกแตงไทยพื้นเมืองกันทั่วทุกภาคของประเทศ และคนไทยส่วนใหญ่รู้จักรับประทานขนมหวานที่เรียกว่า "น้ำกะทิแตงไทย" กันเป็นอย่างดี ตั้งแต่สมัยก่อนจนถึงปัจจุบัน ส่วนขนมแตงซึ่งใช้เนื้อแตงดิบเป็นส่วนผสมนั้นไม่ค่อยเป็นที่นิยมแพร่หลายเท่าที่น้ำกะทิแตงไทย ยกเว้นในชนบทในบางจังหวัดเท่านั้น ทั้งน้ำกะทิแตงไทยและขนมแตง เป็นสิ่งบอกให้ทราบว่า เรายอมรับในรสชาติของแตงไทยพื้นเมืองว่าเป็นรสชาติที่จี๊ดซัด ไม่หวานพอที่จะใช้รับประทานสดเหมือนกับผลไม้ชนิดอื่นได้ นอกจากนี้จะจี๊ดซัดแล้วเนื้อของแตงไทยพื้นเมืองยังขุ่ยและเปลือกผลมักจะแตกออกตามทางยาวเมื่อสุกอีกด้วย (ณรงค์, 2502) เนื่องจากแตงไทยพื้นเมืองมีคุณภาพผลและเนื้อไม่สู้ดีดังกล่าวกว่า จึงไม่มีการปลูกจำหน่ายกันอย่างเป็นล่ำเป็นสัน จนมีความสำคัญทางเศรษฐกิจได้ คงปลูกกันเฉพาะในบางพื้นที่ บางจังหวัด และซื้อขายกันในตลาดท้องถิ่น ซึ่งอยู่ไม่ไกลจากแหล่งปลูกเท่านั้น

การที่มีผู้นำเอาแตงไทยพันธุ์ต่างประเทศ (แตงเทศหรือแตงหอม) เข้ามาปลูกในประเทศไทยตั้งแต่ปี 2478 และมีการทดลองปลูกกันเรื่อยมาจนถึงปี 2504 ทั้งโดยกรมกสิกรรม (กรมวิชาการเกษตร ในปัจจุบัน) และโดยแผนกวิชาพืชกรรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ แล้วรายงานผลการทดลองว่า แตงไทยพันธุ์ต่างประเทศมีคุณภาพเนื้อแตงหวานแหลมและกรอบ และผิวเปลือกก็แข็งแรงกว่าแตงไทยพื้นเมืองมาก ถึงแม้ว่าการปลูกแต่ละครั้งไม่สู้จะได้ผลดีนัก ก็เนื่องจากยังไม่สามารถคัดเลือกหาพันธุ์ที่ต้านทานโรคและแมลงได้เท่านั้น (ขวัญยืน, 2504; เจือ, 2504) นำจะเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ไม่มีผู้สนใจปรับปรุงพันธุ์แตงไทยพื้นเมือง เพราะคาดหวังกันว่าคงจะสามารถนำพันธุ์แตงไทยพันธุ์ต่างประเทศเข้ามาทดลองปลูกเรื่อย ๆ ที่สุดท้ายก็จะหาพันธุ์ที่เหมาะสมได้เอง ดังเช่น มีการแนะนำพันธุ์ Rio Gold ให้กสิกรปลูก เนื่องจากพบว่า แตงพันธุ์นี้มีความต้านทานโรคน้ำค้างได้ดีกว่าพันธุ์อื่น ๆ ที่ทดลองปลูกมาก (ขวัญยืน, 2504) และในปัจจุบันก็มีการปลูกแตงไทยพันธุ์ต่างประเทศกันอย่างได้ผลดีมากในจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย พะเยา และปราจีนบุรีด้วย

ถึงแม้ว่าแตงไทยพันธุ์ต่างประเทศพันธุ์ดี ๆ จะมีรสชาติหวาน เปลือกผลแข็งแรง ทนทาน แต่ก็ไม่ค่อยจะต้านทานโรคและแมลงศัตรูที่สำคัญ ๆ ในประเทศไทย อันได้แก่โรคราน้ำค้าง โรคราแป้ง โรคเหี่ยวพิวชาเรียม โรคที่เกิดจากแบคทีเรีย แมลงเต่าแตง แมลงวันทอง เพลี้ยอ่อน และเพลี้ยไฟ เป็นต้น (เจือ, 2504; นิรมิต และคณะ, 2528) ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับแตงไทยพันธุ์พื้นเมืองแล้ว แตงไทยพันธุ์พื้นเมืองจะต้านทานโรคและแมลงดังกล่าวได้ดีกว่า (เจือ, 2504) และเนื่องจากทั้งแตงไทยพันธุ์พื้นเมือง และแตงไทยพันธุ์ต่างประเทศ ต่างก็เป็นพืชในสกุลเดียวกัน (ณรงค์, 2520) มีจำนวนโครโมโซมเท่ากันคือ $2n = 24$ (Purseglove, 1968; Esquinas-A. and Gulick, 1983) สามารถผสมพันธุ์กันได้ จึงสมควรปรับปรุงพันธุ์แตงไทยพันธุ์พื้นเมือง ให้มีคุณภาพผลและเนื้อแตงดีขึ้น โดยถ่ายทอดเอาลักษณะดังกล่าวของแตงไทยพันธุ์ต่างประเทศ ซึ่งได้รับการปรับปรุงพันธุ์มาอย่างดีแล้วมายังแตงไทยพันธุ์พื้นเมือง ขณะเดียวกันก็จะยังคงลักษณะความต้านทานโรคและแมลงศัตรูของแตงไทยพันธุ์พื้นเมืองเอาไว้

วัตถุประสงค์ของการทดลองนี้ ก็เพื่อศึกษาลักษณะของลำต้นและผลบางลักษณะของลูกผสมชั่วที่ 1 ระหว่างแตงไทยพันธุ์พื้นเมืองกับแตงไทยพันธุ์ต่างประเทศ ตลอดจนศึกษาความสามารถในการรวมตัวและประมาณความแปรทางพันธุกรรมของแตงไทยพันธุ์พื้นเมือง และพันธุ์ต่างประเทศที่ใช้เป็นแม่พันธุ์พ่อพันธุ์ ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการปรับปรุงพันธุ์แตงไทยในอนาคต

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University

All rights reserved